

„Likvidace teplárenství by přinesla zhoršení ovzduší ve městech a vyšší ceny tepla pro zákazníky,“

řekl v rozhovoru pro časopis All for Power Ing. Martin Hájek, ředitel výkonného pracoviště Teplárenského sdružení České republiky.

Ing. Martin Hájek Ph.D.

Martin Hájek je ředitelem výkonného pracoviště Teplárenského sdružení České republiky. Před tím působil v Pražské teplárenské a.s. na pozici poradce generálního ředitele pro strategii. Vystudoval obor Ekonomika a řízení energetiky na Elektrotechnické fakultě ČVUT v Praze, kde také obhájil disertační práci na téma Reálné opce v teplárenství.

Martine, nedávno ses vrátil z mezinárodní teplárenské konference v Paříži. Jak to vypadá s teplárenstvím ve světě?

Absolutně nejrychleji dnes roste dálkové vytápění v Číně. Kapacita horkovodních systémů tam v roce 2007 dosáhla neuvěřitelných 286 106 MW tepelných a od devadesátých let se zečtyřnásobila. Délka tepelných sítí přesahuje 110 tisíc kilometrů. Jen samotný Peking má stejnou spotřebu dálkového tepla jako celá Česká republika. Potěšitelné je, že teplárenství znovu objevuje Evropa. V Bruselu postupně pochopili, jak obrovský potenciál úspor leží v kombinované výrobě elektřiny a tepla a že je naprosto iluzorní přejít na nízkouhlíkovou ekonomiku s kondenzační výrobou elektřiny v tepelných elektrárnách. I když je významně zmodernizujeme, pořád budeme bez užítka mařit více než polovinu energie v palivu. Vysokoúčinná kombinovaná výroba elektřiny a tepla však není myslitelná bez soustav zásobování teplem, které teplo dopraví ke

spotřebitelům. Právě tady leží největší bariéry. Evropská komise proto připravuje návrh nové směrnice o energetických úsporách. Cílem je dosáhnout systémového přístupu k celému řetězci od výroby až po užití energie a orientovat se na úspory primárních energetických zdrojů. To je obrovský posun v myšlení proti minulosti, kdy se vedly plané debaty o dílčích úsporách v budovách nebo jednotlivých technologiích bez vazby na kontext energetického systému.

A co teplárenství v České republice? V poslední době často slyšíme o vysokých ztrátách tepla.

Vysoké ztráty tepla rozhodně nejsou vnitřní vlastností teplárenství. V ČR máme, bohužel, několik soustav, které vlivem použití páry a ztráty průmyslových odběratelů vykazují vyšší ztráty v distribuci. To se někteří snaží využít pro diskreditaci celého oboru. V minulosti realizované projekty přechodu z páry na vodu však ukazují, že nejde o neřešitelný problém. Je však potřeba čas, peníze a především podpora dané municipality a státu. Teplárenství se potřebuje modernizovat a obnovit své výrobní a distribuční kapacity, ostatně jako většina české energetiky. Na pořadu dne je diverzifikace palivové základny, zvyšování účinnosti v celém řetězci výroby a distribuce tepla i opatření zvyšující komfort zákazníků. Současně je potřeba provést opatření pro snížení emisí znečišťujících látek pro splnění nových emisních limitů zakotvených v evropské legislativě. To je samozřejmě obrovská příležitost pro

Nová technologie odsíření spalin – Teplárna v Ostravě-Třebovicích – ilustrační foto

dodavatele technologií a doufám, že zejména čeští výrobci by mohli být velmi úspěšní a pár let mít knihu zakázek hustě popsanou.

Říkáš „by mohli“, brání tomu něco?

Zatím tomu brání velmi nejisté podnikatelské prostředí. Teplárenství je dnes do značné míry v soukromých rukou a každý investor chce mít přiměřenou míru jistoty, že budou platit nějaká pravidla a jeho investice se postupně vrátí. V případě tepláren v obecním vlastnictví tento pohled

Teplárna v Ostravě-Třebovicích – ilustrační foto

Podlahové rošty pro energetiku

VÍCE NA www.tenzona.cz

TENZONA s.r.o. Novoveská 101 709 00 Ostrava	Tel.: 596 624 002 Fax: 596 616 930 tenzona@tenzona.cz	Ostrava 596 622 204 Jihlava 567 302 098 Přerov 585 313 670	
---	---	---	---

www.tenzona.cz

®

Dodávky strojírenských uzlů a prefabrikátů
pro energetiku, stavebnictví, petrochemii a plynárenství

Vyrábíme komponenty pro energetiku.

- ČÁSTI KOTLŮ
- VT PAROVODY
- PREFABRIKOVANÉ POTRUBÍ
- TRUBKOVÉ OHYBY
- PŘÍRUBY
- SPECIÁLNÍ ENERGETICKÉ MATERIÁLY
- TVAROVÉ KUSY Z VÝKOVKŮ ...

www.jinpo-plus.cz

JINPO PLUS, a.s.
Křišťanova 1113/2
702 00 Ostrava
tel.: +420 597 469 111
fax: +420 597 469 112
e-mail: martinak@jinpo-plus.cz

Teplárna v Ostravě-Třebovicích: projekt odsíření a denitrifikace – ilustrační foto

nutně přinese financující banka. V energetice je návratnost většinou dlouhodobá, proto je mimořádně důležitá dlouhodobá předvídatelnost podnikatelského prostředí. Pokud se mám vyjádřit velmi diplomaticky, tak to, co jsme zažili loni se zdaněním povolenek, k pocitu stability určitě nepřispělo. Přijetí nové státní energetické koncepce se stále oddaluje a navíc není jasné, jakými nástroji bude stát moci její cíle prosadit, zda nezůstane jen na papíře. Stále také není jasno o bezplatném přidělování povolenek na elektřinu výměnou za investice do modernizace a úspor emisí. To by byl samozřejmě velmi silný motivační nástroj, stát však stále nemá jasno, zda ho vůbec využije. Naprosto zásadní je vznikající deformace na trhu s teplem. Od roku 2013 bude úplně zrušena snížená sazba DPH a současně budou teplárny nakupovat část povolenek na emise CO₂ v aukcích. To je pochopitelně významně znevýhodní proti lokální výrobě tepla v malých lokálních zdrojích, na kterou se žádná taková povinnost nevztahuje. Když si tohle všechno uvědomíme, je asi pochopitelné, že se investoři do teplárenství zatím příliš nehrnou.

Co by měl stát udělat, aby se modernizace tepláren opravdu rozjela?

Za prvé by měl jasně říci, že s teplárenstvím do budoucna počítá, že bude mít v energetice České republiky nadále silnou pozici. To je naprosto zásadní, investoři potřebují vědět, že jejich

investice je v souladu s veřejným zájmem. Ve druhém kroku by mělo být vyjasněno, jak a kdy dojde k vytvoření takových podmínek na trhu s teplem, které alespoň nebudou teplárenství v konkurenci s lokální výrobou tepla poškozovat. Poté, co bylo prosazeno sjednocení DPH, je naprosto neudržitelné osvobození zemního plynu spotřebovaného v domácnostech a domovních kotelnách od ekologické daně. To je možné udělat prakticky okamžitě a stát by získal do rozpočtu více než miliardu korun ročně. Třetím krokem by mělo být přijetí konkrétních opatření pro podporu modernizace teplárenství. Stát začne počínaje rokem 2013 inkasovat miliardy korun z prodeje emisních povolenek, tyto peníze by se měly vrátit do teplárenství na podporu nutných investic.

Co když ale stát hodí teplárenství „přes palubu“?

Pevně věřím, že se to nestane. Je zjevné, že teplárenství může dlouhodobě nabízet konkurenceschopné a kvalitní služby jen pokud bude investovat a růst. Jeho likvidace by naopak přinesla zhoršení ovzduší ve městech, vyšší ceny tepla pro zákazníky a také méně pracovních příležitostí – to těžko může nějaký politik podporovat. Kdo hovoří o decentralizaci a přechodu k lokální výrobě tepla, měl by přijít s konkrétním příkladem města a říci, jak to hodlá udělat, kolik to bude stát, a kdy bude hotovo. Zemní plyn je sice teoreticky skoro všude, ale v městech s dálkovým vytápěním zpravidla nebyly plynovodní sítě dostatečně

dimenzovány pro zajištění vytápění. V řádu několika let jde zpravidla převést na plyn pouze malou část odběratelů stávající soustavy zásobování teplem, pro zbytek prostě řešení není, naopak jim to přinese dlouhodobé zdražení tepla.

Pokud bys měl uvést jednu výhodu teplárenství, která by to byla?

Z mého pohledu je naprosto zásadní možnost diverzifikace paliv a zdrojů energie na regionální úrovni. Například pražská teplárenská soustava využívá hnědé i černé uhlí, topný olej a teplo z energetického využití komunálního odpadu. Nic takového jednoduše není v podmínkách lokální výroby tepla možné. Lidé s plynovým kotlíkem v bytě často podléhají falešnému pocitu nezávislosti a autonomie. Ve skutečnosti však životně závislí na těžbě plynu v těžko představitelné vzdálenosti přes 5 000 km. Zima nakonec vředy přijde a zemní plyn nevzniká v Lanžhotě, to by si měl každý uvědomit. Jeho cena se navíc odvozuje od cen ropy, které jsou velmi nestabilní, a do budoucna to bude jen horší, jak bude růst napětí mezi omezenou nabídkou a rostoucí poptávkou rozvojových zemí. Jsem přesvědčen, že orientace na diverzifikované portfolio energetických zdrojů s výrazným podílem těch domácích bude do budoucna klíčovou výhodou teplárenství.

Ing. Norbert Tuša,
AF Power agency, a.s.